

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Baconi Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S.
Albani, Summi Angliæ Cancellarii, Opera omnia, Quæ
extant: Philosophica, Moralia, Politica, Historica ...**

Bacon, Francis

Francofvrti ad Moenvm, 1665

LI. De Laude.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10497643-5

*Isabella, Regina Castellana, dicere solebat, instar Epistolarum commendatarum, quae nunquam non praesto sint, haberi possit: si quis Formulis utetur discretis & decoris. Ad has addiscendas, nihil ferme aliud requiritur, quam ut eas quis non contemnat: ita enim in aliorum moribus easdem observabit: de reliquo autem nemo sibi diffidat. Si enim majorem illis operam navabit, de pretio decident: quod in illo potissimum situm est, ut tanquam nativae videantur, & minime affectate. Nonnullorum vultus, & gestus, & externa alia, instar versus sunt, in quibus syllabae singulae mensurantur: Qui poterit magna comprehendere, qui se tam pusillis rebus submittit? *Ceremonis decentibus*, erga alios, omnino abstinere, perinde est ac si doceas, eadem illos erga te negligere; quo pacto te ipsum facies viliozem. Praecipue, nequaquam omittenda erga illos, quibuscum familiaritate minime conjunctus es: neque erga homines ingenio fastidioso. Verum, excessus in illis, & locutio plane hyperbolica, (quali nonnulli utuntur,) non solum res molesta; sed etiam finem & pondus, eorum quae dicuntur, omnino minuit. Est proculdubio modus artificiosae cujusdam insinuationis, in verbis ipsis, inter *Formulas* communes, qui homines revera inescat, & mirifice afficit: qui extimie alicui prodest, si quis ejus viam calleat. Inter aequales de familiaritate sollicitum esse, nihil opus est; quare reprime te paululum, & dignitatem tuam tuere: At inter inferiores non deest reverentia; Itaque inter illos benigne te gerere, & cum familiaritate quadam, non incongruum est. Qui in sermone aliquo, aut re, nimius est, adeo ut fatietatem inducat, valorem sui ipsius minuit. Alii se applicare, bonum est; modo cum significatione quadam fiat, hoc non ex facilitate prodire, sed ex comitate & urbanitate. Praeceptum non contemnendum est: Cum in alterius sententiam iveris, aliquid semper de proprio addere. Exempli gratia: Opinioni ejus suffragaris? Cum distinctione, & non alias fiat. Propositioni ejus annuere libet? Fiat sub modo aliquo vel conditione. Consilium ejus sequi & amplecti visum est? Novi alicujus argumenti pondus addas, propter quod in partes ejus transire videaris. Cavendum imprimis, ne *Magister* in *Ceremoniis* & *Formulis* habearis: Id enim si fiet, ut cunque virtute vera emineas, audies tamen ab invidis, in nominis tui detrimentum, *Urbanus* tantum & *Affectator*. Etiam negotiis damnosum est, si quis *Formulas* nimium affectet, vel in opportunitatibus & temporibus deligendis impensè curiosus sit. *Salomon* inquit: *Qui observat ventum, non seminat: & qui considerat nubes, nunquam metet.* Prudens opportunitates plures faciet, quam inveniet. *Mores* hominum externi, *vestibus* eorum similes esse debent; Non sint nimis concinni, nec corpus coarctantes; Sed qui libertatem praebent, ad exercitia, & motum quemlibet.*

L I.

DE LAUDE.

Laus virtutis reflexio est. Atque ut fit in speculis, trahit aliquid à natura corporis, quod reflexione praebet. Si à vulgo proficiscitur, ut plurimum reflexio illa parva est, & falsa: & vanos potius ac tumidos, quam vera virtute praeditos, comitatur. Sub captum siquidem vulgi, virtutes com-

plures, quae excellent, non cadunt. Virtutes minores, ab iis, *Laudes* extorquent; media admirationem quandam, vel stuporem illis incutiunt; sublimes autem, in sensum aut perceptionem eorum, prorsus non veniunt. Sed apparitiones virtutum, *species virtutibus similes*, illos afficiunt quam maxime. Sane, *Fama* fluvio similis est, quae levia & inflata attollit, gravia & solida mergit. Quod si Viri, etiam judicii profundioris & dignitatis, cum vulgo concurrant, tum id, quod Scriptura dicit, contingit: *Nomen bonum instar unguenti fragrantis.* Omnia undiq; replet, neque facile evanescit. Etenim odores unguentorum, durabiles magis sunt, quam florum. *Laudum* tot conditiones fallaces sunt, ut *Laus* merito in suspicionem venire possit. *Laudes* quaedam ab *adulatione* sola prodeunt: Quod si *Adulator* sit vulgaris, *Attributis* quibusdam utetur communibus, & quae omnibus competere possint; non quaeritis aut appositis: *Adulator* callidior si sit, vestigia premet *Adulatoris* principalis: intelligo, Tui ipsius; & in quibus tibi places, aut te ipsum excellere putas, iis *Adulator* inhaerebit maxime: Sin *Adulator* sit impudens, & perfricta frontis, tum demum, in quibus confectus tibi sis defectus tui, & ad quae maxime erubescis, ea *Adulator* tibi vel praecipue imputabit, & affiget, per vim, secreta conscientia. *Laudes* nonnullae, à voluntate bona, cum reverentia conjuncta, proficiuntur; quae sane *Laudum* formula, *Principibus*, & *Viris* quibuscunque dignioribus, debetur: *Laudando praecipere*: Cum scilicet apud illos praedicando, quales sint, humiliter moneas, quales esse debeant. Sunt qui *Laudibus* quandoque onerantur, animo maligno; ad constandam invidiam, & odia concitanda; *Pessimum* genus *immicorum* *laudantium*, ut ait ille: Adeo ut apud *Gracos* in Proverbium extiterit: *Ei, qui in malum suum laudatur, pustulam nari continuo adhaeretur.* Sicut apud nos vulgo dicitur: *Cum quis mentiar, metuendum ne ejus lingua scabies prope diem oboriatur.* Illud asserere licet, *Laudes* moderatas, tempestive irrogatas, & minime vulgares, honori vel maxime esse. Dicitur etiam *Salomonis*: *Qui benedixit proximo suo voce grandis, de nocte confurgens, male dicenti similis erit.* Etenim, vel hominem, vel rem aliquam, ad caelum usque evehere, contradictionem irruit; & derisui exponit. Veruntamen, ut se ipsum laudare, servato decore, vix conceditur, nisi in casibus admodum raris: ita vocationem suam, & munus quod gerit, aut studia quibus se addixit, laudare quis cum venia possit; imò cum specie quadam magnanimitatis. *Cardinales Romani*, (qui Theologi sunt, & Fratres & Scholastici,) verbum usurpant, extreme contemptus & convitii, erga negotia Civilia: Vocant enim negotia Civilia, (veluti, Belli, Legationum, Judiciorum, & hujusmodi,) *Hispanico vocabulo, Sbirrarias*; quod sonat, Munera Licetorum & Scribarum. Ac si artes illae memoratae, magis ejusmodi homines, quam in fastidio *Cardinalatus* positos, decerent. Et tamè (si res rite ponderetur, *Sanctus Paulus*, cum de seipso gloriatur, illud nunquam interponit: *Ut stultus loquor.* At cum de Vocatione sua verba facit, nihil veretur dicere: *Magnifico Apostolorum*

mentum.

L II.